

[Elae-Merete Ross.]

Et mindretal har foreslået at bibeholde den obligatoriske vejledning hos mødrehjælpen om samfundets støtteforanstaltninger i tilfælde af, at svangerskab gennemføres. Jeg mener også, at sådanne oplysninger er vigtige. Men af den vejledning til den praktiserende læge, der vil blive udsendt, fremgår det, at han, såfremt personlige, sociale eller økonomiske vanskeligheder er årsag til abortønsket, omgående skal henvise kvinden til mødrehjælpen ifølge svangerskabshygjnelovens § 4. I andre tilfælde skal han gøre kvinden bekendt med, at lovgivningen rummer gode muligheder for støtte under og efter graviditeten og gøre hende bekendt med, at hun kan få nærmere oplysninger hos mødrehjælpen. Desuden skal han udlevere hende en pjece om disse muligheder udarbejdet af socialministeriet. Det er mødrehjælpen selv, der har opfordret til at opgive den obligatoriske vejledning om hjælpeforanstaltninger til fordel for en frivillig vejledning, da deres erfaringer er dårlige med hensyn til den obligatoriske vejledning. Ministeren har derfor i sit lovforslag gjort denne henvendelse frivillig, og det tror jeg er rigtigt, så jeg vil tilråde at stemme mod ændringsforslaget.

At lægen nøje skal oplyse kvinden om indgrebets beskaffenhed og direkte følge samt den eventuelle risiko, er der naturligvis enighed om.

Der er stillet ændringsforslag om, at § 10, stk. 2, skulle udgå. Forslagsstillerne finder det principielt forkert at give lovregler, der gør det muligt for tjenestemænd at nægte at udføre deres tjenesteplichter, fordi de har personlig modvilje mod den pågældende handling.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag om et nyt stk. 3 til § 10, hvorefter sygeplejersker og sygeplejeelever, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at medvirke til afbrydelse af svangerskab, efter anmodning fritages herfor.

Udvalgets flertal mener ikke, at der i selve loven skal gives mulighed for en sådan nægtelse, men anser det for rimeligt og efter det oplyste for muligt, at der tages hensyn hertil ved de pågældendes placering på de forskellige operationsafdelinger.

Dansk Sygeplejeråds formand har oplyst over for udvalget, at hun mente, det kun

drejede sig om relativt få sygeplejersker og elever, og at det derfor rent praktisk ikke var vanskeligt at administrere. Hun ville foretrække, at det stod i selve loven. Jeg mener, det er rimeligt at tage hensyn til sygeplejerskernes etiske og religiøse indstilling. I mange tilfælde hævder man, at det, der står i betænkningen, er bindende. Hvis det er tilfældet her, synes jeg ikke, der er noget i vejen for at nøjes med at lade det stå i betænkningen, især ikke hvis man i et cirkulære til sygehusene gjorde dem bekendt med denne opfattelse.

Fra enkelte sider har det været foreslået, at praktiserende specialister i gynækologi skulle kunne foretage abortindgreb inden 8. svangerskabsuge, hvis de havde dertil indrettede konsultationslokaler. I så fald måtte § 10 ændres. En sådan ordning ville aflaste sygehusene. Der har dog ikke været tilslutning i udvalget til dette forslag, bortset altså fra hr. Thestrup, som gjorde sig til talsmand for det i dag.

I sidste øjeblik er udvalget blevet bekendt med en artikel af formanden for Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, overlæge Erik Brandt-Nielsen i Kolding, hvori han peger på den mulighed at give kvinden ret til at få foretaget en udsugning af livmoderslimhinden, når hendes menstruation er udeblevet, f. eks. mindst 8 dage og højst 4 uger fra det ventede tidspunkt. Han hævder, at indgrebet fuldt forsvarligt kan foretages hos en praktiserende speciallæge og ikke behøver at belaste sygehusenes ambulatorier. Fik kvinden ret til udsugning så tidligt, at svangerskabet endnu ikke var erkendt, ville mange psykiske og fysiske problemer være løst. Det ville desuden spare samfundet for mange udgifter. Vi har ikke haft tid til at indhente oplysninger fra anden side om dette forslag, men selv om det skulle blive en anerkendt metode, mener jeg, at der dog fortsat vil være behov for det lovforslag, som vi her behandler.

Som jeg begyndte med at sige, er der i den radikale gruppe meget delte meninger om de enkelte ændringsforslag og om lovforslaget som helhed.

Per Dich: Da folketinget i december måned sidste år havde første behandling af de to forslag, der er fremsat henholdsvis af justitsministeren og socialistisk folkeparti til